

Кабылова Света Амантуровнанын «**Информатиканы окутуунун теориясы жана методикасы курсун окутууда студенттердин изилдөөчүлүк компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун технологиясы**» темадагы педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн 13.00.02 – окутуу жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (информатика жана билим берүүнү маалыматташтыруу) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациясына расмий оппонент физика - математика илимдеринин доктору, профессор Кожобеков Кудайберди Гапаралиевичтин

ПИКИРИ

Диссертациянын темасынын актуалдуулугу

Бизди курчап турган айлана-чөйрөдө токтоосуз өзгөрүүлөрдүн болуп турушу азыркы мезгилдин өзгөчөлүктөрүнүн бири катары эсептелет. Жашоонун мындай шарттарында адамдын кесиптик мобилдүүлүгүн, маалымат технологиялары менен бирге башка көптөгөн жаңы технологияларды өздөштүрүүгө даярдыгын камсыз кыла турган негизги билим берүү абдан маанилүү болуп саналат. Окутуу процессинде компетенттүүлүк мамиле кылуу жана студенттердин жекече окуу траекториясын түзүүгө жардам берүү анын өз алдынча билим алуусун камсыз кылууга шарт түзөт. Ушуга байланыштуу студенттерди жаңы билимди, жаңы интеллектуалдык продуктуну түзүүгө, жаңы көйгөйдү чечүү үчүн натыйжалуу изилдөөгө үйрөтүү проблемасы актуалдуу болуп эсептелет. Коомдогу өтө тез ылдамдыктагы өзгөрүүлөргө шайкеш келүү үчүн студенттердин ой жүгүртүүсүнүн ар түрдүү формаларын, өздүк билим алуу ишмердүүлүгүн, уюштуруу жөндөмдүүлүгүн жана алардын жашоо позициясына багытталуусун калыптандыруу муктаждыгы талап кылынат.

Изилдөөчүлүк компетенттүүлүк студенттерди изденүүчүлүккө, коюлган проблеманы чечүүдө тиешелүү маалыматтарды издеп табууга, аларды сын көз караш менен иргеп алууга, аларды жалпылаштырып, системалаштыруунун негизинде жаңы билимдерди таап, иштеп чыгууга көнүктүрөт. Бул компетенттүүлүктөрдү калыптандырууда «Информатиканы окутуунун теориясы жана методикасы» курсу маанилүү ролду аткарат. Окумуштуулардын ырастоолоруна ылайык, ар кандай компетенттүүлүк өзүнүн ишмердүүгүнө карата өнүгүп, калыптанып келет. Бирок, информатиканы окутуунун теориясы жана методикасы курсун окутууда студенттердин изилдөөчүлүк компетенттүүлүктөрүн калыптандыруу маселеси боюнча азыркы күндө изилдөөлөр жокко эсе.

Ученый секретарь

2. Диссертацияда төмөнкүдөй жаңы илимий негизделген теориялык жыйынтыктар келтирилген.

«Студенттердин изилдөөчүлүк компетенттүүлүктөрү» түшүнүгүнүн изилдениш абалы, калыптандыруунун зарылдыгы аныкталган; студенттердин изилдөөчүлүк компетенттүүлүктөрүнүн мазмуну менен структурасы такталган; информатиканы окутуунун теориясы жана методикасы курсун окутууда студенттердин изилдөөчүлүк компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун технологиясы түзүлгөн, аны ишке ашыруунун жолдору негизделген; студенттердин изилдөөчүлүк компетенттүүлүктөрүн калыптанышынын критерийлери, көрсөткүчтөрү жана деңгээлдери иштелип чыккан.

3. Диссертацияда жазылган ар бир натыйжанын изденүүчүнүн тыянактарынын жана корутундуларынын негиздүүлүгүн жана ишенимдүүлүгүнүн даражасы.

Изилдөөдө алынган теориялык жоболор, методикалык сунуштар жогорку окуу жайларда кесиптик курстарды окутууда өткөрүлгөн эксперименттердин илимий натыйжаларына таянуу менен негизделген. Алынган натыйжалар информатика окутуучуларынын иш практикасында, жогорку окуу жайларында мугалимдерди даярдоодо жана мугалимдердин кесиптик чеберчиликтерин жогорулатуу курстарында колдонууга карата ишенимдүүлүгү менен тастыкталат.

С.А. Кабылованын диссертациясында студенттердин изилдөөчүлүк компетенттүүлүгүн калыптандыруунун теориялык негиздерине терең талдоо жүргүзгөн. Студенттердин изилдөөчүлүк компетенттүүлүктөрүн калыптандыруу проблемасынын зарылдыгы, изилдениши жана учурдагы абалы, илимий методдору, материалдары, технологиясы, критерийлери, деңгээлдери изилденди жана практикалык сунуштар иштелип чыгып, эмне үчүн бул компетенттүүлүк келечектеги мугалимдер үчүн маанилүү экендигин негиздейт.

4. Учурдагы белгилүү ыкмаларды талдоо:

Изилдөөдө илимий методдордун колдонулушу изилдөөдөгү коюлган милдеттерге, изилдөөнүн структурасына жараша ишке ашырылган. Пайдаланылган илимий методдор теориялык изилдөөнү жүргүзүүгө (анализ, синтез, системалоо, жалпылоо ж.б.), жана ошондой эле эксперименталдык изилдөөлөрдү уюштурууга (байкоо жүргүзүү, анкеталоо, сурамжыроо, өлчөө, анализдөө ж.б.) кызмат кылган. Илимий методдор студенттердин изилдөөчүлүк компетенттүүлүгүн калыптандыруу проблемасындагы көйгөйлөрдүн жана кемчиликтерин пайда болуп жатканын жана аларды жоюу зарылдыгын баса белгилейт. Бул студенттердин изилдөөчүлүк компетенттүүлүгүн калыптандырууга, кемчиликтерди жоюуга негиз түзөт.

5. Технологияны иштеп чыгуу: Автор теориялык негиздерге жана анализдин натыйжаларына негизделген технологиянын деталдуу өнүгүшүн сунуштайт. Маанилүү жагдай катары баса белгилей кетүүчү нерсе – бул, теориянын алкагында иштелип чыккан чыккан жана педагогдорго практикада

ишке ашыруу үчүн конкреттүү куралдарды берген технологиянын түшүнүктүү түзүмү жана мазмуну.

6. Эксперимент жана натыйжалар: Жүргүзүлгөн эксперимент диссертацияда алынган натыйжаларды жана иштеилип чыккан технологиянын эффективдүүлүгүн аныктоо максатын көздөгөн. Автор изилдөө максаттын чечилишин ырастоо аркылуу жыйынтыктардын деталдуу анализин берет. Алынган натыйжаларга сын көз менен кароо – иштелип чыккан технологиянын эффективдүүлүгүн объективдүү баалоого мүмкүндүк берет.

7. Сунуштар жана корутунду: Сунуштар жана корутундулар боюнча акыркы болүмдөр маанилүү практикалык багыттарды берет. Технологияны билим берүү процессине киргизүү боюнча сунуштар конкреттүү жана реалдуу.

8. Авторефераттын диссертациянын мазмунуна дал келиши

Автореферат толугу менен диссертациянын мазмунуна, анда коюлган изилдөөнүн максатына жана милдеттерине дал келет. Авторефераттын резюмелери мамлекеттик, расмий, жана англис тилдеринде бирдей жазылган. Изилдөө учурунда иштелип чыккан методикалык сунуштар информатиканы окутуунун теориясы жана методикасы курсун окутуу аркылуу студенттердин изилдөөчүлүк компетенттүүлүгүн калыптандыруу боюнча билимдерин, билгичтиктерин жана көндүмдөрүн калыптандырууга өбөлгө түзөт.

9. Диссертациянын мазмуну жана түзүлүшү боюнча кемчиликтер:

1. Студенттерге практикалык жана лабораториялык сабактарда, изилдөөчүлүк компетенттүүлүктүн ар бир компонентин калыптандырууга арналган тапшырмаларды бөлүп көрсөтсө болмок.

2. Диссертацияда жана авторефератта айрым грамматикалык каталар кетирилген.

Ошондой болсо дагы жогоруда аталган мүчүлүштүктөр диссертациянын жалпы сапатына, баалуулугуна олуттуу таасирин тийгизе албай тургандыгын белгилеп кетмекчимин.

Жыйынтыктап айтканда, илимий диссертация билим берүүнүн санариптештирүү багытына олуттуу салым кошкон жана жогорку окуу жайлардын студенттеринин изилдөөчүлүк компетенттүүлүгүн калыптандырууга байланыштуу маанилүү маселелерди чечкен толук жана терең изилдөө болуп саналат.

Изилдөөнүн максатында көрсөтүлгөн илимий натыйжаларга жетүү изилдөөдөн алынган жыйынтыктар менен далилденип, коюлган милдеттер толугу менен чечилген. Кабылова Света Амантуровнанын диссертациялык иши өз алдынча толук аткарылып бүткөн илимий эмгек болуп эсептелет жана кандидаттык диссертацияга коюлуучу талаптарга толугу менен жооп берет.

ЖЫЙЫНТЫК

1. Кабылова Света Амантуровнанын «**Информатиканы окутуунун теориясы жана методикасы курсун окутууда студенттердин изилдөөчүлүк компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун технологиясы**» темадагы педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн 13.00.02 – окутуу жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (информатика жана билим берүүнү маалыматташтыруу) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациялык иши Кыргыз Республикасынын жогорку аттестациялык комиссиянын «Окумуштуулук даражаларды ыйгаруунун тартиби жөнүндөгү жобонун» пункттарына ылайык коюлган талаптарга толук жооп берет.

2. Диссертациялык иштин автору 13.00.02 – окутуу жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (информатика жана билим берүүнү маалыматташтыруу) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алууга толук татыктуу.

**Расмий оппонент,
ф.-м.и. доктору, профессор**

Кожобеков К.Г.

Профессор К.Г. Кожобековдун
Колун тастыктайм.

Термис *Ж.Т. Кожобекова* *заверено:*
ученой секретарь
Жанбелева *Дис*

